

ข่าวสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Office of the Council of State

มูลนิธิ สร้างสรรค์
กฎหมายไทยให้คุณภาพ

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจาก

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(หลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย และค่าธรรมเนียม)

นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์ โฆษกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานความสำคัญและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (หลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย และค่าธรรมเนียม) ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายแล้วเสร็จ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งไต่สวนมูลฟ้องสำหรับคดีที่มีอัตราโทษ ประหารชีวิต คดีที่จำเลยมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล และคดีที่มีอัตราโทษจำคุก

๒. ในกรณีที่ศาลสั่งว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดเจน

๓. ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ กรณีจำเลยไม่มาฟังการพิจารณา เนื่องจากเจ็บป่วยและแพทย์ผู้รับผิดชอบการรักษาให้การรับรอง หรือเหตุจำเป็นอื่น ทั้งนี้ จำเลยต้องมีทนายความและได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณา

๔. กำหนดหลักเกณฑ์กระบวนการพิจารณา สำหรับกรณีจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณา โดยไม่มีเหตุสมควร

๕. กำหนดค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงเกินสมควรในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่การไต่สวนมูลฟ้องเป็นกระบวนการพิจารณาความทางอาญาที่สำคัญเพื่อให้ศาลได้พิจารณารูปคดีของโจทก์ก่อนว่ามีมูลเพียงพอที่ศาลควรรับคดีนั้นไว้พิจารณาต่อไปหรือไม่ เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งหรือความเข้าใจผิดของโจทก์ที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายบางประการ โดยศาลจะรับฟังพยานหลักฐานของโจทก์พอสมควรเท่าที่จะแสดงได้ว่าคดีนั้นมีมูลในเบื้องต้น แต่ในส่วนของจำเลยตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันนั้น จำเลยยังไม่สามารถนำพยานหลักฐานเข้าสืบหักล้างพยานโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ เพราะเป็นเพียงชั้นการพิจารณาในเบื้องต้นว่าคดีมีมูลหรือไม่เท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีการตั้งทนายความให้แก่จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และกำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล โดยกำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พร้อมเหตุผล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้จำเลยได้แสดงเอกสารหลักฐานที่สำคัญเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของโจทก์ได้ตั้งแต่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ซึ่งเป็นกระบวนการเริ่มต้นของวิธีพิจารณาความอาญา อันมีผลเป็นการคุ้มครองสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยมากยิ่งขึ้น สำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในบางกรณีโดยเฉพาะกรณีจำเลยหลบหนีระหว่างการพิจารณานั้นแม้จะทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสามารถดำเนินการต่อไปได้ และสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็วก็ตาม แต่ก็ได้เพิ่มเติมมาตรการและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม คุ้มครองสิทธิของจำเลยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม.